

Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse 2011/12:23 Riksrevisionens rapport om samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning som överlämnats till riksdagen med anledning av Riksrevisionens granskningsrapport Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning – Ett (o)lösligt problem? (RiR 2011:17).

Med anledning av skrivelsen har två följdmotioner väckts.

I betänkandet behandlas också fyra motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011.

Utskottet välkomnar Riksrevisionens granskning av om stödet till barn och unga med funktionsnedsättning är organiserat på ett sätt som underlättar för berörda familjer så att samordningsproblem kan undvikas. Utskottet konstaterar att trots många satsningar kvarstår stora samordningsproblem.

Utskottet har fått veta att regeringen har för avsikt att påbörja en försöksverksamhet med samordnare. Utskottet förutsätter att försöksverksamheten ges hög prioritet och påbörjas under 2012 och att regeringen återkommer till riksdagen med en redovisning när försöksverksamheten har utvärderats.

Utskottet avstyrker motionerna och föreslår att riksdagen lägger skrivelse 2011/12:23 till handlingarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning	5
Riksrevisionens granskningsrapport	5
Skrivelsen	7
Följdmotioner	10
Motioner från allmänna motionstiden 2011	11
Aktuellt	11
Utskottets ställningstagande	12
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Skrivelsen	13
Följdmotionerna	13
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:So4 av Lena Hallengren m.fl. (S),

2011/12:So5 av Margareta Sandstedt (SD),

2011/12:So313 av Camilla Waltersson Grönvall (M),

2011/12:So515 av Ann-Christin Ahlberg (S),

2011/12:So637 av Per Ramhorn och Mattias Karlsson (båda SD) och

2011/12:A278 av Agneta Luttrupp och Jan Lindholm (båda MP) yrkande

4 och

lägger skrivelse 2011/12:23 till handlingarna.

Stockholm den 13 december 2011

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (C), Mats Gerdau (M), Margareta B Kjellin (M), Christer Engelhardt (S), Ann Arleklo (S), Isabella Jernbeck (M), Lennart Axelsson (S), Catharina Bråkenhielm (S), Gunnar Sandberg (S), Anders W Jonsson (C), Agneta Luttrupp (MP), Anders Andersson (KD), Per Ramhorn (SD), Eva Olofsson (V), Henrik Ripa (M), Teres Lindberg (S) och Maria Lundqvist-Brömster (FP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse 2011/12:23 Riksrevisionens rapport om samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning. Med anledning av skrivelsen har två följdmotioner väckts. I betänkandet behandlas också fyra motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2011. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga.

Riksrevisionen överlämnade granskningsrapporten Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning – Ett (o)lösligt problem? (RiR 2011:17) till riksdagen den 28 april 2011 och samma dag överlämnade riksdagen rapporten till regeringen.

Granskningsrapporten föredrogs av riksrevisor Jan Landahl med medarbetare vid utskottets sammanträde den 12 maj 2011.

Regeringen överlämnade skrivelse 2011/12:23 Riksrevisionens rapport om samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning till riksdagen den 25 oktober 2011.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Skrivelsen innehåller regeringens bedömningar med anledning av Riksrevisionens granskningsrapport Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning – Ett (o)lösligt problem? (RiR 2011:17).

Regeringen instämmer delvis i Riksrevisionens iakttagelser när det gäller genomförda satsningar och kvarstående samordnings- och samverkansproblem. Det går dock inte att bedöma utfallet av vissa av de åtgärder som regeringen redan genomfört för att förbättra samverkan, eftersom åtgärderna nyligen vidtagits och det i vissa fall ännu saknas utvärderingar.

Regeringen avser att påbörja ett internt arbete som syftar till att fördjupa analysen av stöd och samordning av insatser till barn och unga med funktionsnedsättning. Vidare avser regeringen att ge Socialstyrelsen i uppdrag att i samråd med Statens folkhälsoinstitut ta fram och löpande uppdatera en nationell guide med information om de stöd som barn med funktionsnedsättning kan få samt vilka huvudmän som ansvarar för respektive stöd. Regeringen avser också att ge Barnombudsmannen i uppdrag att samla in åsikter och erfarenheter från barn och unga med funktionsnedsättning i syfte att på ett metodiskt sätt undersöka och sammanställa hur barn och unga med funktionsnedsättning upplever sin situation och det stöd de får. Vidare avser regeringen att ge Ungdomsstyrelsen i uppdrag att under 2012 genomföra en tematisk analys av levnadsvillkoren för unga med funktionsnedsättning, bl.a. när det gäller utbildning, fritidsverksamheter, föreningsliv och arbetsmarknad.

Utskottets överväganden

Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning. Riksdagen lägger skrivelse 2011/12:23 till handlingarna.

Riksrevisionens granskningsrapport

Riksrevisionen har granskat om stödet till barn och unga med funktionsnedsättning är organiserat på ett sätt som underlättar för berörda familjer så att samordningsproblem kan undvikas. Med stöd avser Riksrevisionen stöd som ges av landstingen, dvs. habilitering, rehabilitering, hjälpmedel, sjukvård och tolktjänster. Vidare avser Riksrevisionen stöd som ges av kommunerna, dvs. insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), resurser i skola och förskola, hjälpmedel i skolan samt färdtjänst. Vidare avser Riksrevisionen i sin rapport stöd som staten ansvarar för som vårdbidrag, assistansersättning, bilstöd och tillfällig föräldrapenning.

Granskningens resultat

Granskningen har resulterat i följande centrala slutsatser och iakttagelser.

- *Många satsningar men samordningsproblem kvarstår.* Regeringen och riksdagen har under de senaste decennierna på olika sätt försökt underlätta för berörda familjer. Flera av de åtgärder som regeringen har vidtagit går inte att bedöma utfallet av eftersom de förekommer sparsamt, gäller en kortare tid eller för att utvärderingar saknas. Gemensamma nämnder inom omsorgs- och sjukvårdsverksamhet har prövats i mycket liten omfattning. Skyldigheten för kommunerna att erbjuda en individuell plan enligt LSS kan vara ett steg i rätt riktning. De bestämmelser om samverkan som finns i lagar och föreskrifter har inte löst samordningsproblemen.
- *Aktörerna har fortfarande samverkansproblem.* Mångfalden av huvudmän och aktörer försvårar samverkan och bidrar till problem och förvirring hos alla inblandade. Förankringen av samverkan uppåt i organisationen brister ofta. Ingen aktör anser sig ha ett uttalat mandat att driva samverkan och ingen känner sig som huvudansvarig för samordningen av stödet. Ingen har heller en helhetsbild över individens

situation. Det saknas tillgång till en aktuell och heltäckande information om vilka stöd som finns och vilken huvudman som ansvarar för respektive stöd. Att verksamheter styrs av skilda budgetar är ytterligare ett problem som försvårar samverkan och samordningen av stödet. Även prestationsbaserade ersättningssystem riskerar att missgynna samverkan. Kunskapen om att villkor om samverkan bör ingå i avtal mellan offentlig aktör och privat aktör verkar också saknas, vilket leder till att privata aktörer inte anser att det ingår i deras uppdrag att samverka.

- *Föräldrar bär fortfarande ett tungt samordningsansvar.* Både föräldrar och berörda aktörer vittnar om att offentliga aktörer inte samordnar stödinsatserna till barn med funktionsnedsättning på ett sätt som underlättar för berörda familjer. Samordningsansvaret ligger fortfarande hos föräldrarna, vilket är en belastning som kan vara en bidragande orsak till att de är sjukskrivna i större utsträckning och har svårare att hävda sig på arbetsmarknaden än andra föräldrar. Riksrevisionen gör bedömningen att hittills genomförda åtgärder haft en begränsad effekt. Föräldrarna och även aktörernas upplevelse av bristande samverkan talar för att lösningarna inte fungerat som det varit tänkt. Stödet till barn och unga med funktionsnedsättning är inte organiserat så att samordningsproblem undviks. Regeringens intentioner att familjer med barn med funktionsnedsättning ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt är inte uppfyllda.
- *Kompletterande lösningar behövs.* Riksrevisionen konstaterar att problemen består trots de åtgärder som hittills genomförts. Det ska vara möjligt att åstadkomma förbättringar genom att pröva nya vägar som kompletterar befintligt stöd för samverkan. Behovet av en särskild person med ansvar för samordning av stödet har lyfts fram många gånger. Enligt Riksrevisionens bedömning har regeringen inte gått till botten med vad ett sådant förslag skulle kunna innebära för de direkt berörda och för samhället som helhet. Riksrevisionen har visat att åtgärden har potential att skapa ett samhällsekonomiskt mervärde. De samhällsekonomiska effekter som kan uppstå om särskilda samordnare inrättas är av olika slag. Bland annat kan föräldrar till barn och unga med funktionsnedsättning i högre utsträckning delta i arbetslivet och få dessutom ökad fritid, vilket höjer livskvaliteten för dem och för deras barn. De beräkningar Riksrevisionen låtit göra visar att det – trots försiktiga antaganden – sannolikt är samhällsekonomiskt lönsamt att inrätta särskilda samordnare. Skulle man kvantifiera värdet av ökad livskvalitet för berörda familjer och tidsvinster för ansvariga aktörer, pekar resultatet av allt att döma än mer i den riktningen.
- *Godtyckliga bedömningar – ytterligare ett problem som kräver lösning.* Många vittnar om olika bedömningar av likvärdiga fall vid beslut om stöd. Beslutfattandet upplevs då som godtyckligt. Begreppet ”normalt föräldraansvar”, som handläggare hänvisar till i samband

med bedömningen av rätt till stöd, verkar tolkas på olika sätt av olika aktörer. Aktörerna saknar en vägledning eller ett beslutsstöd, vilket gör det svårare för handläggarna att undvika godtycke.

Riksrevisionens rekommendationer

Rekommendationer till regeringen:

- Riksrevisionen rekommenderar regeringen att starta en försöksverksamhet med samordnare. Deras uppgift ska vara att underlätta samverkan mellan aktörer i syfte att förbättra samordningen av stödet för familjer med barn med funktionsnedsättning. Utformningen av försöksverksamheten bör innehålla flera alternativ bland vilka fristående samordnare kan utgöra ett. Försöksverksamhetens samhällsekonomiska och offentligfinansiella effekter av samtliga alternativ bör utvärderas. Utvärderingen bör kunna tjäna som underlag för beslut om att i framtiden eventuellt permanenta verksamheten och sprida den nationellt.
- Riksrevisionen rekommenderar regeringen att ge Socialstyrelsen i uppdrag att i samråd med berörda myndigheter och andra relevanta aktörer ta fram och löpande uppdatera en nationell guide som innehåller övergripande information om de stöd som barn med funktionsnedsättning kan få samt vilka huvudmän som ansvarar för respektive stöd.
- Riksrevisionen rekommenderar regeringen att ge Socialstyrelsen i uppdrag att i samarbete med Försäkringskassan ta fram en vägledning som ska tjäna som diskussionsunderlag och beslutsstöd då begreppet normalt föräldraansvar används i bedömningarna av rätt till stöd och insatser. Som grund för vägledningen bör en kunskapsöversikt över hur begreppet används i verksamheterna tas fram.

Rekommendationer till Socialstyrelsen:

- Riksrevisionen rekommenderar Socialstyrelsen att inom ramen för sin tillsyn granska att avtal mellan offentliga huvudmän och privata utförare innehåller villkor om samverkan. Socialstyrelsen bör följa upp att villkoren om samverkan är ändamålsenligt utformade så att huvudmannen därigenom fullgör sitt ansvar enligt lagar och förordningar.

Skrivelsen

Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen instämmer delvis i Riksrevisionens iakttagelser när det gäller satsningar och kvarstående samordnings- och samverkansproblem. Regeringen avser att göra en djupare analys av samordningsproblemen, bl.a. för att kunna beakta hur åtgärder som vidtagits under de senaste åren har bidragit till att förbättra samordningen.

Regeringen instämmer i Riksrevisionens iakttagelse att det för vissa av de genomförda åtgärderna inte går att bedöma utfallet eftersom de nyligen vidtagits och då det i vissa fall ännu saknas utvärderingar. Ett exempel på sådana åtgärder är kommuners och landstings skyldigheter i fråga om gemensam individuell planering och gemensamma överenskommelser om samarbete. Det gäller även en ny bestämmelse i SoL, som har införts för att förtydliga att socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som stöder en person som har funktionsnedsättning. Vidare finns det i LSS föreskrifter om att den enskilde ska erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser ska upprättas i samråd med honom eller henne när en insats enligt denna lag beviljas. Andra exempel är Socialstyrelsens nya tillsynsorganisation och regeländringar för att förstärka den sociala tillsynen.

Som Riksrevisionen framhåller går det ännu inte att se de totala effekterna av de regeländringar som trätt i kraft så sent som 2010 och 2011. Det är angeläget att Socialstyrelsen i bl.a. sin tillsynsverksamhet noggrant följer hur dessa regler i LSS och SoL tillämpas i praktiken och återför dessa erfarenheter till regeringen.

Riksrevisionen framhåller också att regeringen gjort många andra satsningar för personer med funktionsnedsättning under de senaste decennierna med syfte att minska problemen med brister i samverkan och samordning.

Riksrevisionens granskning indikerar enligt regeringen att samordningen i praktiken inte fungerar helt tillfredsställande trots vidtagna åtgärder.

Regeringen erinrar om att den, utöver de generella åtgärderna för att förbättra samverkan, också genomfört en rad särskilda åtgärder som riktas till barn och unga, t.ex. föräldrastödsstrategin. Det generella föräldrastödet har senare kompletterats med ett riktat föräldrastöd.

Regeringen instämmer i Riksrevisionens iakttagelse att föräldrar fortfarande bär ett stort samordningsansvar. Regeringen har gett Nationellt kompetenscentrum Anhöriga i uppdrag att utveckla ett nationellt kunskapsstöd till föräldrar och anhöriga till personer, företrädesvis barn och unga, med en kombination av flera omfattande funktionsnedsättningar och omfattande medicinska behov. Vidare pågår inom Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) ett projekt som syftar till att undersöka i vilken utsträckning vårdbidraget kompenserar föräldrar för det inkomstbortfall som uppstår när föräldern vårdar sitt barn.

Regeringen har i propositionen Personlig assistans och andra insatser – åtgärder för ökad kvalitet och trygghet (prop. 2009/10:176) ett särskilt barnperspektiv. I LSS finns fr.o.m. den 1 januari 2011 en bestämmelse om att när åtgärder rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Regler har också införts om att registerkontroll av den personal som utför vissa stöd- och serviceinsatser åt barn med funktionsnedsättning ska genomföras.

Regeringen gav i maj 2011 Handisam i uppdrag att i samarbete med Handikappförbunden och i samråd med Barnombudsmannen samla erfarenheter och sprida information om metoder och strategier för hur barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska kunna påverka beslut som rör dem själva. Uppdraget ska slutredovisas i november 2012.

Regeringen delar inte Riksrevisionens iakttagelser att bedömningar sker godtyckligt. Det finns i Riksrevisionens granskning inte tillräckligt underlag för ett generellt konstaterande att bedömningar inom t.ex. kommunernas socialtjänst och Försäkringskassans assistansersättning skulle ske godtyckligt. Däremot finns det rapporter som visar på problem och svårigheter när det gäller säkerhet och enhetlighet vid beslut om insatser enligt t.ex. SoL, LSS samt socialförsäkringsbalkens regler om assistansersättning.

Regeringen har tagit initiativ för att öka säkerhet och enhetlighet vid beslut om olika insatser inom funktionshindersområdet. Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial som kan användas av arbetsgivare som underlag i deras bedömningar av vilka kunskaper och erfarenheter som kan behövas för arbete inom verksamheter som ger stöd, service och omsorg till personer med funktionsnedsättningar. Uppdraget ska redovisas den 15 februari 2012.

Socialstyrelsen lämnade i augusti 2011 en rapport om resultatet av regeringsuppdraget att tillsammans med Försäkringskassan ta fram ett vetenskapligt baserat instrument för att bedöma behov av personlig assistans. Regeringen ska enligt ett tillkännagivande från riksdagen redovisa sina överväganden och eventuella beslut till riksdagen med anledning av rapporten.

Regeringen har gett Försäkringskassan i uppdrag att följa upp sina lokala försäkringscenters beslut om assistansersättning för personlig assistans enligt 9 a § LSS, och Försäkringskassan lämnade sin rapport till regeringen i juni 2011. Regeringen ska enligt ett tillkännagivande från riksdagen redovisa sina överväganden och eventuella beslut till riksdagen med anledning av rapporten.

Socialdepartementet har i sina kommentarer till Riksrevisionens rapport betonat att vägledning skapas genom rättspraxis efter domstolsprövning i samband med överklaganden. Kommunernas beslut med anledning av LSS, som är en rättighetslag, kan efter överklagan överprövas av förvaltningsdomstol. Uppkommer brister i handläggning kan detta hanteras inom ramen för Socialstyrelsens tillsynsverksamhet.

Vid bedömningen av barns rätt till assistansersättning har det länge enligt praxis beaktats vad som omfattas av det normala föräldraansvaret enligt föräldrabalken. En ny bestämmelse, som trädde i kraft den 1 januari 2011, klargör att när behovet av personlig assistans bedöms för ett barn ska det bortses från det hjälpbehov som en vårdnadshavare normalt ska tillgodose enligt föräldrabalken med hänsyn till barnets ålder, utveckling

och övriga omständigheter (51 kap. 6 § socialförsäkringsbalken). Det är ännu för tidigt att bedöma vilka effekter detta tydliggörande fått för tillämpningen.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen avser att påbörja ett internt arbete som syftar till att fördjupa analysen av stöd och samordning av insatser till barn och unga med funktionsnedsättning. I detta arbete ska följande tas upp:

- En bedömning av hur stödet fungerar i dag och även om det finns regionala och lokala skillnader i stödets tillgänglighet, omfattning, kvalitet och samordning.
- Regelverkets tillämpning med avseende på den aktuella gruppens förutsättningar och behov samt en bedömning av enhetlighet och säkerhet i tillämpningen av gällande regler.

I detta arbete ska, i den utsträckning det behövs, åtgärder inom områdena samordning, samverkan, regeltillämpning samt informationsförsörjning för att förbättra situationen för barn och unga med funktionsnedsättning och deras familjer analyseras. Arbetet ska redovisas i en departementspromemoria.

Regeringen avser att ge Socialstyrelsen i uppdrag att, i samråd med Statens folkhälsoinstitut, ta fram och löpande uppdatera en nationell guide med information om de stöd som barn med funktionsnedsättning kan få samt vilka huvudmän som ansvarar för respektive stöd. Det ska ingå i uppdraget att ta fram de kunskaper och stöd som föräldrar kan behöva för att kunna få överblick och god information om stöd och ansvarsförhållanden. Uppdraget ska i denna del genomföras i samarbete med Ågrenska Stiftelsen.

Regeringen avser att ge Barnombudsmannen i uppdrag att samla in åsikter och erfarenheter från barn och unga med funktionsnedsättning i syfte att på ett metodiskt sätt undersöka och sammanställa hur barn och unga med funktionsnedsättning upplever sin situation och det stöd de får.

Vidare avser regeringen att ge Ungdomsstyrelsen i uppdrag att under 2012 genomföra en tematisk analys av levnadsvillkoren för unga med funktionsnedsättning, bl.a. när det gäller utbildning, fritidsverksamheter, föreningsliv och arbetsmarknad.

Med dessa åtgärder anser regeringen att frågan är slutbehandlad.

Följdmotioner

I motion So4 av Lena Hallengren m.fl. (S) begärs ett tillkännagivande om att en försöksverksamhet med samordnare i enlighet med Riksrevisionens förslag startas. Motionärerna anför att samordnarnas uppgift ska vara att underlätta samverkan mellan aktörer i syfte att förbättra samordningen av stödet för familjer med barn med funktionsnedsättning.

I motion So5 av Margareta Sandstedt (SD) begärs ett tillkännagivande om en försöksstudie för samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning. Motionären anför att lämplig myndighet bör utreda och fastställa formerna för att genomföra en försöksstudie på länsnivå i syfte att undersöka konsekvenserna av utökad samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning. Försöksstudien ska baseras på samordning genom lots som arbetar med familjer gentemot aktörer och huvudmän.

Motioner från allmänna motionstiden 2011

Ett yrkande liknande det i motion So4 finns i motion A278 av Agneta Lutropp och Jan Lindholm (båda MP) yrkande 4. Motionärerna anför att Riksrevisionen tar upp bristen på samordning mellan kommun och landsting och föreslår en rad rekommendationer, bl.a. en försöksverksamhet med samordnare för att komma till rätta med situationer då barn och unga hamnar mellan stolarna.

I motion So313 av Camilla Waltersson Grönvall (M) begärs ett tillkännagivande om behovet av en vårdlots för barn med funktionshinder. Motionären anför att regeringen bör se över förutsättningarna för införandet av en vårdlots för funktionshindrade barn och deras föräldrar.

I motion So515 av Ann-Christin Ahlberg (S) begärs ett tillkännagivande om möjligheten till en koordinator för familjer med funktionshindrade barn. Motionären anför att en lösning skulle kunna vara att familjerna får en koordinator som hjälper dem att få det stöd från samhället som de har rätt till. Ett liknande yrkande finns i motion So637 av Per Ramhorn och Mattias Karlsson (båda SD). Motionärerna anför att det behövs en person som kan fungera som spindel i nätet och hjälpa föräldrarna med information och samordning av övriga kontakter.

Aktuellt

Vid frågestunden den 10 november 2011 besvarade statsrådet Maria Larsson en fråga om samordning av stöd till föräldrar med barn med funktionshinder (prot. 2011/12:29). Statsrådet anförde bl.a. följande:

Anf. 55

— — —

Riksrevisionens rapport, som frågeställaren tar upp, pekar på att man inte har hunnit följa upp den nya lagstiftningen. Det kommer vi att göra fortsättningsvis. Det är därför vi nu vill kartlägga hur långt kommunerna och landstingen har kommit i arbetet. Sker samordningen? Fungerar det för föräldrarna? Vi vet att de många gånger har en orimlig börda med att både vara föräldrar och räcka till i sin föräldraroll och att vara logistiker, upphandlare och allt möjligt. Det är många funktioner som läggs på föräldrarna i dag. Vi vill göra vad vi kan för att underlätta deras fantastiska insats.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är av stort värde att stödet till barn och unga med funktionsnedsättning följs upp och utvärderas. Utskottet välkomnar därför Riksrevisionens granskning av om stödet till barn och unga med funktionsnedsättning är organiserat på ett sätt som underlättar för berörda familjer så att samordningsproblem kan undvikas.

Utskottet konstaterar att trots många satsningar kvarstår stora samordningsproblem. Aktörerna har fortfarande samverkansproblem och föräldrarna bär ett tungt samordningsansvar. Både föräldrar och berörda aktörer vittnar om att offentliga aktörer inte samordnar stödinsatserna till barn med funktionsnedsättning på ett sätt som underlättar för berörda familjer. Följden blir att samordningsansvaret fortfarande ligger hos föräldrarna, vilket är en belastning som kan vara en bidragande orsak till att de är sjukskrivna i större utsträckning och har svårare att hävda sig på arbetsmarknaden än andra föräldrar.

Kompletterande lösningar behövs och utskottet anser därför att det är angeläget att en försöksverksamhet med samordnare påbörjas, vilket har föreslagits av såväl Riksrevisionen som flera av motionärerna. Riksrevisionen har i sin rapport visat att det sannolikt är samhällsekonomiskt lönsamt att inrätta särskilda samordnare.

Utskottet konstaterar att regeringen avser att påbörja ett arbete som syftar till att fördjupa analysen av stöd och samordning av insatser till barn och unga med funktionsnedsättning. I detta arbete ska ingå dels en bedömning av hur stödet fungerar i dag och om det finns regionala och lokala skillnader i stödets tillgänglighet, omfattning, kvalitet och samordning, dels regelverkets tillämpning med avseende på den aktuella gruppens förutsättningar och behov samt en bedömning av enhetlighet och säkerhet i tillämpningen av gällande regler. Vidare ska, i den utsträckning det behövs, åtgärder inom områdena samordning, samverkan, regeltillämpning samt informationsförsörjning för att förbättra situationen för barn och unga med funktionsnedsättning och deras familjer analyseras. Arbetet ska redovisas i en departementspromemoria.

Utskottet välkomnar regeringens avsikt att fördjupa analysen av stöd och samordning av insatser till barn och unga med funktionsnedsättning samt att i detta sammanhang även analysera åtgärder inom bl.a. områdena samordning och samverkan.

Utskottet har fått veta att regeringen har för avsikt att påbörja en försöksverksamhet med samordnare. Utskottet förutsätter att försöksverksamheten ges hög prioritet och påbörjas under 2012, samt att regeringen återkommer till riksdagen med en redovisning när försöksverksamheten har utvärderats.

Därmed får motionerna So4 (S) och A278 (MP) yrkande 4 anses vara tillgodosedda och motionerna So5 (SD), So313 (M), So515 (S) och So637 (SD) delvis tillgodosedda.

Utskottet anser att skrivelsen bör läggas till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2011/12:23 Riksrevisionens rapport om samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning.

Följdmotionerna

2011/12:So4 av Lena Hallengren m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att starta en försöksverksamhet med samordnare i enlighet med Riksrevisionens förslag.

2011/12:So5 av Margareta Sandstedt (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en försöksstudie för samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:So313 av Camilla Waltersson Grönvall (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en vårdlots för barn med funktionshinder.

2011/12:So515 av Ann-Christin Ahlberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till en koordinator till familjer med funktionshindrade barn.

2011/12:So637 av Per Ramhorn och Mattias Karlsson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten till en koordinator för föräldrar som har barn med funktionsnedsättning.

2011/12:A278 av Agneta Luttröpp och Jan Lindholm (båda MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en försöksverksamhet med samordnare enligt Riksrevisionens förslag.